

Taalgebruik

Activiteit om na te denken over taalgebruik en welke invloed dit heeft op ons denken.

Aanpak

1. Zet één van de liedjes op bij het binnenkomen.
2. Bevraag de deelnemers over wat ze hoorden toen ze binnenkwamen.
Indien nodig zet je het liedje opnieuw op.
 - a. Welke woorden worden gebruikt?
 - b. Welke gevoelens riep het lied op?
 - c. 'Mag' dit lied nog opgezet worden? Waarom wel/niet?
 - d. Ken je nog andere liedjes die zulke discussie kunnen uitlokken?
3. Toon een woordenwolk met woorden uit de publicatie 'Words matter' van gevoelige woorden.
Selecteer zelf woorden die je wil gebruiken voor de activiteit.
Een voorbeeld:

4. Laat de deelnemers kleine groepjes vormen.
In elke groep wordt over enkele woorden naar keuze nagedacht:
 - a. Waarom is het niet oké om dit woord te gebruiken?
 - b. Welke suggestie hebben ze in de plaats?
5. Laat de groepjes in grote groep hun suggesties delen.
6. Reflecteer met de groep of er woorden zijn die in jullie organisatie moeten veranderd worden.

Te gebruiken

- IJsbreker
- Eyeopener/confrontatie
- Informeren
- Facilitator voor gesprek/discussie

Duur

5 minuten (liedje) + 20 minuten (taalgebruik) + discussietijd

Vorbereiding en materialen

- Kies één van de liedjes uit (zie 'materialen ter ondersteuning')
- Beamer en projectiescherm
- Computer met boxen en internet
- Woordenwolk met woorden 'Words matter' om te projecteren (zie 'materialen ter ondersteuning').
Selecteer zelf woorden die je wil gebruiken voor de activiteit. Maak een woordenwolk via een online tool zoals wordle.net, worditout.com, woordenwolk.nl

Doelen

- De deelnemers weten waarom bepaald taalgebruik stereotiep en koloniaal is.
- De deelnemers kennen vervangende woordenschat voor stereotiep en koloniaal taalgebruik.
- De deelnemers begrijpen de invloed van ons taalgebruik op onze kijk op andere landen, culturen, personen, ...

Duiding

Woorden hebben macht. Ze bepalen in grote mate ons denken en dus ook ons handelen. Heel veel woordenschat die nog gebruikt wordt, is ontstaan vanuit een westerse, koloniale blik, vb.: Indiaan, Neger, ... Om aan dekolonisatie te kunnen werken, moeten deze woorden verdwijnen uit onze woordenboek. In onze maatschappij wordt steeds meer en beter stilgestaan bij hoe mensen in beeld worden gebracht en welke taal gebruikt wordt om anderen te beschrijven. Vroeger was het soms anders. Is alles dan reeds ten goede veranderd? En welke woorden gebruiken we dan wel best?

Materiaal ter ondersteuning:

- Voorbeelden van liedjes met stereotiep taalgebruik:
 - Tien kleine negers: <https://muzikum.eu/nl/123-364-133343/kinderliedjes/tien-kleine-negertjes-songtekst.html>
 - Guusje zag een negerjongen: <https://www.oudersenzo.nl/guusje-zag-negerjongen/>
 - Hij was maar een neger: <https://www.youtube.com/watch?v=FBxKWpblzlk>
 - Carnaval in de Congo: <https://www.youtube.com/watch?v=s6f4RqXKUk>
 - Deze neger komt zo hard: <https://www.youtube.com/watch?v=zmpeBM624Bo>
 - Cowboys en indianen: <https://www.youtube.com/watch?v=r8P4HtsUlp8>
- Publicatie waarin suggesties worden gedaan om 'oude' woordenschat te vervangen: <https://www.tropenmuseum.nl/nl/over-het-tropenmuseum/words-matter-publicatie>
Een overzicht van de 'oude' woorden:

Afkomst	Gay	Jappenkampen	Politionele Actie
Aboriginal	Gekleurd	Kaffer	Primitief
Allochtoon	Halfbloed	Kaukasisch	Pygmee
Barbaar	Handicap	Koelie	Queer
Bediende	Homo	Koppensneller	Ras
Berber	Hermafrodiët	Marron	Roots
Blank	Hottentot	Medicijnman	Slaaf
Bombay	Inboorling	Mohammedaan	Stam
Bosneger	Indiaan	Mongool	Traditioneel
Derde Wereld	Indisch	Moor	Trans
Dwerg	Indo	Mulat	Westers
Eskimo	Inheems	Neger	Wit
Etniciteit	Inlander	Ontdekken	Zigeuner
Exotisch	Islamiet	Oriëntaals	Zwart

Duurzaam element

'Woord van de maand': zet elke maand een woord centraal dat we vanaf nu in onze organisatie niet meer zullen gebruiken.